



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XVII. Obsecro, ut dignè ambuletis vocatione, quâ vocati estis, cum omni humilitate, & mansuetudine, cum patientiâ supportantes invicem in charitate, solliciti servare unitatem spiritûs in vinculo ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

nequaquam, sed quia apprehendis periculum. Quando lapsus est funestus, irreparabilis, immensus, natura nos vult trepidare etiam ad apprehensionem periculi. Jam verò quod vult natura, id etiam Gratia requirit, imò magis, quia in ordine gratiæ non tam facile solum est imaginarium periculum, ut in ordine naturæ. imò nimium quantum semper nobis imminet. *Ecce! qui serviunt ei, non sunt stabiles, & in Angelis suis reperit pravitatem.* si ita est, habes sanè, cur tremas, & trepides. Timor dum intrus se continet, non est tremor. tunc tremor est, cum foris se ostendat. fac igitur, ut etiam timor tuus appareat, noli erubescere. ostende illum fugiendo procul à pravis occasionibus: ostende

de abhorrendo à scandalosis conspectis, deponendo visu superciliosum, qui non est proprius timentis. *lumba, quæ timida est, solet idcirco am semper esse mæsta: non vanè titillat, more aliarum avium, sed quasi dolens sortem suam miseram, & tu facere confuesce.* Rursus modicus, fabulæ, facetiæ, sales verum non conveniunt homini tantum timido sed trepido. & eò pertingere debent Iusti omnes moris Divini, ut etiam trepidet

Erunt in montibus quasi-columba corvallisium omnes trepidi.

* * *

XVII.

Obsecro, ut dignè ambuletis vocatione, quæ vocati estis, cum omni humilitate, & mansuetudine, cum patientiâ supportantes invicem in charitate, solliciti servare unitatem spiritûs in vinculo pacis. Eph. 4. v. 1.

1. Considera, cum Dominus per linguam tanti sui Ministri, quantus est Apostolus, rem aliquam non solum petit, sed obsecrat, sed obtestatur, rem esse oportere maximè necessariam. audi, ut loquatur: *Obsecro, an nescis? cū obsecrationib⁹ loquitur pauper.* Prov. 18. Pauperes sunt, qui petunt modo tam humili, qui supplicat, qui obtestatur: Dominus summæ Majestatis quando unquam eò se demittet? &

tamen Dominus tuus usque adeo quasi vilescit, ut dicat: *Obsecro.* Signum ergo est illum vehementer cupere obtinere, quod petit. & quid te petit? ut noveris in pace vivere. *Obsecro &c.*

2. Considera, cum Dominus in loco aliud non petat, quàm ut vivas in pace, videri posse, satis longè hoc petere, cum inde orditur, ut dignè ambules vocatione tuâ, sed non est ita. quod

imò vult, ut ex hoc ipso colligas momentum negotii, quod tractatur. quæ est vocatio tua? haud dubiè Christiana Religio, vel minùs perfectà, qualem profitentur seculares familiæ, vel perfectior, quæ in sacris Cætibus exercetur. Porrò ista, qualiscunque est, si rite observas, tota fundatur in unitate Spiritûs. Unde Christus unum ejus esse voluit Caput, suum scilicet in trinis Vicarium, ut constaret illam esse oportere unum corpus. & esse voluit unum corpus, ut constaret illi inesse oportere unum spiritum. *Unum corpus & unus Spiritus.* Eph. 4. neque hoc satis illi fuit; sed ante suum in cælum abitum aliud non postulavit à Patre pro fidelibus, qui tunc erant, vel deinceps futuri erant super terram, quam ut omnes essent una res sola: *Rogo Patrem pro eis, qui credituri sunt in me, ut omnes unum sint.* Jo. 17. v. 21. Postulare potuit verbis tam disertis, ut essent pauperes, modesti, mortificati, sed satis illi fuit petere, ut essent invicem strictissimâ conjuncti charitate. quæ si adesset, dubium non erat, fore, ut omnes reliquæ virtutes in ipsis efflorescerent. sed ad hoc obtinendum non sufficiebat exigere, ut esset conjunctio quædam ordinaria, sed ut esset singularis, ut esset summa. unde non dixit Patri. *Rogo, ut sint unum.* sed ait; *Rogo, ut sint unum.* & quomodo? *ut sint unum sicut & nos.* Jo. 17. Ecce quàm arctam voluit esse inter fideles suos unionem, qualis scilicet inter Divinas Personas intercedit. non quòd aliqua inter creaturas conjunctio æ-

quare possit mirabilem illam unionem personarum, sed quòd eam valeat saltem imitari. Hoc petit illa particula *sicut*, non æqualitatem, sed similitudinem. ita ut quemadmodum Persona Divinæ sunt distinctæ, sed non divisæ, imò nec divisibiles quidem, ita inter se sint fideles non per naturam, hoc enim fieri nequit, sed per charitatem *cor unum & anima una.* Act. 4. Non modò *cor unum*, quia cor denique scindi potest, uti Joab tribus lanceis scidit illud Absalonis, sed etiam *anima una*, quia talis est anima, ut in eâ nec fingi quidem possit ne dum fieri divisio. Hoc proprium est inigne hominis Christiani, non Pietas, non mortificatio, non modestia, sed Unio fraterna. & propterea etiam ista præ quavis aliâ est illa vocatio, ad quam Christus te vocat, & ut eâ dignè ambules, te rogat, obsecrat, obtestatur. *Obsecro, ut dignè ambuleris vocatione, quâ vocati estis &c.* Et quid est dignè ambulare? est nihil agere huic vocationi contrarium, imò in eâ semper proficere, semper progressum facere, hoc enim est *Ambulare.* in viâ Domini ambulare, est perfici: *Ambulam me, & esto perfectus.* Gen. 17.

3. Considera huic unitati servandæ, quæ ad eò propria est Christianorum, in omni familiâ, in omni cœtu, quatuor præcipuè vitia obstare, superbiam, Iracundiam, Impatentiam, zelum indiscretum. Et his quatuor vitiis totidem opponendæ sunt virtutes, quæ illa deiciant.

Primum vitium est superbia. ubi

ista dominatur, hoc est, ubi quis con-
tendit emergere, & eminere ceteris,
necesse est oriri lites. *Inter superbos
semper jurgia sunt.* Prov. 13. v. 10. Et
ideo Dominus primo loco humilita-
tem præcipit in quocunque genere:
cum omni humilitate, hoc est, tam in-
ternâ quàm externâ. Externa sine in-
teriore non durat: interior sine ex-
ternâ non sufficit. *omnis ergo humili-
tas* illa est, quæ simul tam intus quàm
foris reddit humilem, & talem oportet
esse tuam, si ad unitatem utilis esse
debet. *In humilitate superiores sibi
invicem arbitrantur.* Phil. 2. v. 3.

Alterum vitium est Iracundia. ubi
ista locum habet, hoc est, ubi quilibet
pronus est ad aculeos, ad offensas, ad
injurias, necesse est dominari rixas.
Homo iracundus suscitatur rixas. Prov.
26. v. 21. Et idcirco Dominus secun-
do loco tibi mandat Mansuetudinem,
cum omni humilitate & mansuetudine,
id est, *cum omni mansuetudine*, quia
vocala Et illi copulat, quod humilitati
adjungitur. & quoniam ista omni-
moda Mansuetudo defendenda hu-
militati necessaria? Est Mansuetudo
operum & verborum. Quidam ira
temperant in verbis, sed deinde non
verentur illi indulgere operibus. Alij
non audent factis prodere, sed linguâ
postea nequaquam dissimulant. Tu
cura, ut mansuetudo tua sit perfecta.
*Fili in mansuetudine opera tua perfice,
& super hominum gloriam diligere.* Ec-
cles. 3. v. 10.

Tertium vitium est Impatientia. ubi
Impatientia est, hoc est, ubi offensa

& injuria non irrogatur quidem
sed nec ab aliis irrogata toleratur. necesse
est nasci rixas. Et idcirco ter-
minus tertio loco Patientiam copulat
cum patientiâ, quia si iracundus
provocat, homo patiens non
eas non provocat, sed extinguit.
*Vir iracundus provocat rixas, qui
pacificus est, mitigat suscitatas.* Prov. 15. v. 1.

Quartum vitium est zelus inordinatus.
ubi zelus est, hoc est, ubi locum
habent sinistra de proximo judicii
censura, crises, reprehensiones, necesse
est charitatem non violari tantum
lacerari. *Si morderis invicem, & con-
datis, videte ne ab invicem consumamini.*
Gal. 5. Et ideo Dominus quarto
loco te admonet, ut sicut tuos defectus
ferri cupis, ita pariter acquiescas pro-
ferendis defectibus aliorum: *suppor-
tantes invicem*, non quòd adhibere cor-
rectionem non conveniat, cum car-
lignis meretur, sed ut eam facias cum
charitate, seu loco, tempore, & modo
debitis. & idcirco audis subjungere
charitate, quia non sunt supportandi
defectus, quos cognoscis, per neg-
gentiam, vel timorem, si officium tuum
illos corrigere, sed per charitatem
duntaxat: *Charitas omnia sustinet, &
omnia sustinet.* 1. Cor. 13. *suffert* cum
pace defectus proximi: & *sustinet* cum
patientia emendationem, si non datur
est secuta. Ecce quatuor vitia, quæ
velut quatuor venti furiosi tentant e-
vertere altissimam molem, in quâ
Christus suam stabilivit Ecclesiam,
hoc est, non quamcunque simplicem

Unionem, sed Unitatem. Quid te agere oportet? Excute te ipsum ad dispiciendum, an non in intimis cordis tui cavernis lateat horum aliquis ventorum, quia ad morem illorum, qui terram concutiunt, aliis nocere non poterunt, quin prius funestas afferant ruinas illi cordi, quo clauduntur.

4. Considera hanc unitatem à Domino in fidelibus suis requisitam bonam esse tam eximium, ut ad illam servandam non sufficiat quæcunque diligentia vulgaris, sed opus sit accuratissima. Et ideo illos solos debitum summo implere puta, qui non modò sunt diligentes in eâ servandâ, sed solliciti: *solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis.* Hic verò adverte, in domibus, in cœnibus, de quibus sermo nobis est, iniviam aliquando inter nonnullos inveniri unitatem: sed non est illa unitas, quam Christus postulat, sed est unitas ad malum, unitas pravae societatis, conspirationis, persecutionis. hæc revera est unitas, sed *Unitas carnis*, & ideo non est illa, quam à te Christus desiderat. Diserte desiderat *Unitatem spiritus*, ut initio tibi dicebam, hoc est illi similem, quâ gaudent Personæ Divinæ: quæ omnes in hoc unum conspirant, ut aliis præstò sint potentia, sapientia, bonitate. *Ut sint unum sicut & nos.* Sed hæc unitas haberi nequit sine aliquo vinculo, quia personæ inter se non diversæ duntaxat, sed diversæ, quales sunt homines, sine vinculo colligari non possunt. Et quodnam erit hoc vinculum? an Amor? neutiquam: sed amicitia, quia

amor mutuus, qui lateret, non integrè colligat homines, ille ligat, qui patet, sed ad bene ligandum non quodvis vinculum est idoneum. necesse est illud esse tam amplum, ut neminem excludat, qui quidem debeat ligari, tam forte, ut etiam teneat. Itaque ne credas omnem amicitiam esse aptam proposito nostro. Amicitia est quintuplicis generis: Vitiosa, Communis, Naturalis, Virtuosa, Divina.

Vitiosa, quæ jungit homines ad finem malum libidinis, comestationis, & rerum ejusmodi, utique non est bona: imò nec amicitia dici potest, sed potius malevolentia, quia cum quis alterum pertrahere conatur ad peccatû, odisse illum rectius dicitur, quemadmodum odit animam suam: *Qui diligit iniquitatem, odit animam suam.* Pl. 10. & idcirco talis amicitia nequit esse vinculum, quod quarimus.

Communis, quæ jungit invicem homines propter communionem patriæ, lucrorum, negotiorum, studiorum, vel alterius commercii, mala non est, sed neque est universalis, quia ad paucos restringitur, nec stabilis, porò nihil esse debet, quo rescindi possit, & ideo vinculum nostrum esse non potest.

Naturalis, quæ unit homines propter conjunctionem sanguinis, non tantum mala nō est, sed etiam laudabilis. at non sufficit: nec omnes complectitur, nec durat, sed aliquando in odium vertitur ferissimum, sufficit hæreditas, de quâ sit contentio, ne dicam, quòd ejusmodi amicitia sæpe cedat in perniciem aliorum, ad quos non ex-

tenditur, dum videre est illum amore, quo nonnulli feruntur erga sanguinē suam, causam esse, ut eò crudelius hauriatur alienus. & ideo hoc nostrum vinculum non est.

Virtuosa, unit homines ob virtutum commercium, quibus ornantur, & multò melior est præcedentibus. nihilominus etiam illa non adeò latè porrigitur, quia virtutes, quas amat, paucis insunt, dein tam facillè mutat affectum, quàm facillè mutantur, qui virtute sunt præditi, quos complectitur, atque adeò nec ista potest esse vinculum nostrum.

Supereft Amicitia Divina, illa, inquam, amicitia, quã diliguntur homines, quia vult DEUS illos amari juxta illud: *Hoc mandatum habemus à DEO, ut, qui diligit DEUM, diligit & fratrem suum.* 2. Joh. 4. & sic eos diligimus propter DEUM, & in DEO diligimus. Hæc est amicitia perfecta, hæc est vinculum tam longum, ut ad ipsos usque inimicos protendatur, tam forte, ut temporis voracitati resistat, ipsique ferro & igni, nec amare desinat, etsi desint merita amari, quia vera amandi causa non est illorum meritum sed DEUS, atque adeò ista amicitia verè illud vinculum est, quod per tot ambages quæsumus, an existimas illud à te possideri? si non possides, hoc demum est, de quo tibi debeas providere, prætermisissis amicitiiis ceteris, quæ vel male sunt, vel imperfecta.

5. Considera, etiam hoc vinculo invento adhuc superesse, quod agas, quia etiam inter illos, qui propter De-

um & in DEO se amant, aliqui motus quidam intercedunt, quæ parùm adversantur unitati, quæ causam? quia vinculum istud est vinculum charitatis, sed non parùm vinculum pacis, unde oportet tunc esse sollicitum ad procurandam *Unitatem spiritus in vinculo pacis*, non potes hoc intelligere, nisi præsumas, quid sit pax. *Pax est tranquillitas ordinis.* ita eã S. Augustinus dicit, quia sicut Elementa ceterum sunt contraria, tunc solum in pace cum ordinem servant, ut ignis cum aqua, sub hoc consistat aër, tum aqua demum terra, ita est in familiis, & coetibus hominum. Er idcirco quæ quis etiam præter opinionem esse perversit, subito tollit etiam pacem & generat confusionem. Aspirat ad personas Divinas, quas Christus esse voluit prototypum tam sublime. Tranquillitas pacis maximã, quia in ipso est tranquillitas ordinis, quæ nunquam turbatur. Pater generat, sed non generat. Spiritus sanctus ab utroque procedit, sed nec generatus, nec generans. & ita inter ipsas est illa perfectissima unitas, ad quam debes aspirare, non potes pertingere. Ecce sicut vinculum pacis observatio ordinis, ne peccata attendas, ut officio tuo benedicaris, non teingere, non misce, non immitte aliorum negotiis: *Vale ministerium, quod accepisti, in Domino, & illud imple.* Coloss. 4. v. 17. ait, *quod accepisti, non ait, quod assumpsisti, & ideo in religiosis familiis, in quibus*

magis viget Ecclesia spiritus, rectè dicitur id, quod complet v. nulum pacis, esse obedientiam. qui transgre-

ditur mandatum, præterit ordinem, & ita pacem perturbat.

XVIII.

O mors, quam amara est memoria tua homini pacem habenti in substantiis suis. Eccli. 41. v. 1.

Considera, quanta sit infelicitas illius, qui pacem suam posuit in bonis terræ hujus. in divitiis, commoditatibus, erapulis, honoribus. non potest cogitare mortem, quod est perinde si dicam, non potest cogitare illud, cuius gratia facta est vita. Ecquis est finis, ob quem à DEO servamur in terra? an ut studeamus nostris deliciis captandis, ut genio nostro vivamus, ut gustum sequamur? certum, quod non servamur, ut nos comparemus ad mortem, hoc est, ad transitum, à quo pendet æternitas sive præmii, sive supplicii. nonne igitur summa infelicitas est, ne quidem de hoc posse cogitare? & id tamen omnibus accidit, qui vitam transigunt in commoditatibus plurimis: non cogitant eas aliquando deferendas. *O mors, quam amara est memoria tua homini pacem habenti in substantiis suis.* Deplora miseriam, in qua versatur tanta pars mundi, & eam tamen non agnoscit.

2. Considera hanc miseriam magis apparere ex hoc ipso loquendi modo, quem nunc audisti. quia dicitur illis reddi amara non solum expectatio, sed memoria mortis. *O mors, quam amara est memoria tua!* dicendum videretur,

Expectatio, non memoria, quia mors est futura, memoria verò rerum præteritarum. nihilominus non dicitur istis expectatio mortis esse amara; quippe nunquam illam expectant, non petunt, non desiderant, non se disponunt, & interrogati, quid agant in terra, nunquam promptè respondere possunt eum Jobo: *Expecto, donec veniat immutatio mea.* Job. 14. v. 4. sed bene dicitur illis esse amarissima ejus memoria: quia etsi nunquam se applicant cogitandæ morti, quæ illis adveniet, non possunt, quin mortem cogitent, quæ in dies plurimis accidit, quos noverunt. nunc dici audiunt mortuū esse unum amicorum, nunc popularem suum, nunc consanguineum, nunc servum, quem vix morbo tentatum domo ejecerunt, ne in illorum conspectu moreretur. & ad hanc simplicem recordationem mali, cui etiam ipsi sunt subiecti, quis amaritudinem explicet, quæ cumulantur? statim rationem excogitant, quæ ipsis eximat hunc metum. & ideo nolunt dicere eum, qui est mortuus, solum ex hoc capite esse mortuum, quia erat mortalis. si juvenes ipsi fuerint, ajunt illum esse mortuum, quia erat annis gravis. si ve-

geti,